

**בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב**

ע"ו 4526-07-18

בפני: כב' השופט אריה רומנוב

המערער: ד"ר אילן הלוי

נגד

המשיבים:
1. הועדה לפי סעיף 44א' לפקודת הרופאים
2. מנכ"ל משרד הבריאות

ב"כ המערער: עו"ד לירן זילברמן
ב"כ המשיבים: עו"ד גילה אשכנזי – פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

פסק דין

1. לפניי ערעור לפי סעיף 44ג' לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976. הערעור מופנה נגד החלטתו מיום 5.7.18 של המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, שניתנה לפי סעיף 44א' לפקודה. בהחלטה זו אימץ המשנה למנכ"ל את מסקנות הוועדה המיוחדת שהוקמה לפי הפקודה, אשר קבעה כי בפעולותיו של המערער כרופא עצמאי ללא פיקוח יש כדי לסכן את הציבור הנזקק לשירותיו. המשנה למנכ"ל אימץ את המלצת הוועדה המיוחדת והורה על הגבלת עיסוקו של המערער לתקופה של שישה חודשים (כקבוע בפקודה), כך שהמערער יהיה רשאי לעסוק כרופא וכמיילד אך ורק במסגרת מוסד רפואי מוכר ובפיקוח רופא בכיר.

רקע – ההליך הקודם

2. המערער, ד"ר אילן הלוי, הוא מומחה ברפואת נשים ומיילדות. הוא מפעיל במתחם ביתו שבחבצלת השרון "מרכז ללידה טבעית". המערער היה צד לעתירות שהוגשו לבית המשפט

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

העליון שעניין בהחלטת משרד הבריאות האוסרת על לידות בית במרכזים מסוג זה. בפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט העליון ביום 18.6.18 דחה בית המשפט העליון, ברוב דעות, את העתירות (בג"צ 5428/17 ; בג"צ 1754/18 **יעל רום נ' מדינת ישראל**).

3. ביום 17.10.17 מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה מיוחדת לפי סעיף 44א' לפקודה, אשר התבקשה להמליץ למנכ"ל האם לנקוט כלפי המערער באמצעים לפי סעיף זה. סעיף 44א' לפקודה מעניק לשר הבריאות, במקרים המנויים באותו סעיף, סמכות להתלות את רישונו של רופא או להגביל אותו, עוד לפני שהוגשה נגד הרופא קובלנה לפי הפקודה או עוד לפני שהדיון בקובלנה הסתיים. סעיף זה עומד במוקד דיונו, והנוסח שלו יובא בהמשך.

4. הוועדה הוקמה, בין היתר, בשל הטענה שהמערער ביצע לידות בית בניגוד לחוזר מינהל הרפואה מס' 17/2012. בין היתר נטען כלפי המערער, כי הוא גרם לחשיפת יולדות לפגיעה חמורה בבריאותן. עוד נטען כלפי המערער, כי הוא אינו מציית להנחיות משרד הבריאות בעניין החוזר הנ"ל (ר' עמ' 1 להמלצת הוועדה מיום 24.10.17).

5. ביום 24.10.17 ניתנה המלצת הוועדה, אשר כללה דעת רוב ודעת מיעוט. דעת הרוב (פרופ' יצהל ברנר וד"ר יוסי בר) מצאה, כי המערער פעל בניגוד לחוזר מינהל הרפואה; כי הוא יצר מצב בו יולדות לפני לידה - שחלקן בסיכון מוגבר, כגון מצגי עכוז, מצבים לאחר ניתוחים קיסריים קודמים, הריונות עם עובר במשקל של למעלה מ-4,000 גרם, יולדות עם השמנת יתר, טרומבופיליה וכו' מגיעות למרפאתו במטרה לבצע לידת בית; נקבע, כי חלק מהלידות הללו הסתיימו במצבים פתולוגיים הן של היולדת והן של היילוד. לנוכח זאת, המליצו בעלי דעת הרוב להגביל את תחומי פעילותו של המערער למשך ארבעה חודשים, באופן שלא יהיה רשאי לקבל או לנהל לידות בית, וגם לא לייעץ ולהשתתף בהן בדרך כלשהי.

6. דעת המיעוט (עו"ד משה ארד) גרסה, כי לא הוכח שהייתה רשלנות מצדו של המערער; לא הוכח שהרשלנות הייתה חמורה; לא הוכח שהיולדות או מי מהן נפגעה פגיעה חמורה; ואף לא הוכח כי הפגיעה החמורה נגרמה עקב רשלנותו של המערער. מכיוון שכך, סבר בעל דעת המיעוט כי אין לנקוט נגד המערער בעיצומים הקבועים בסעיף 44א' לפקודה.

7. מנכ"ל משרד הבריאות אימץ את דעת הרוב, ובהחלטתו מיום 16.11.17 הטיל על המערער את ההגבלות שהומלצו על ידי בעלי דעת הרוב. דעת המערער לא הייתה נוחה מהחלטה זו, ועל כן הוא פנה לבית משפט זה והגיש ערעור כנגד ההחלטה (עש"א 58439-11-17).

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

8. הערעור נדון לפני חברי, כב' השופט ר' יעקובי, אשר בפסק דינו מיום 31.12.17 החליט לקבלו. בפסק דינו קבע כב' השופט יעקובי, בין היתר, כי מה שנטען כלפי המערער היה כי הוא חשף יולדות לפגיעה חמורה בבריאותן, ואולם בכך אין די כדי להקנות סמכות לנקוט כלפיו באמצעים לפי סעיף 44א' לפקודה. וכך, בין היתר, נכתב בסעיף 13 לפסק הדין: **"המדובר, אפילו לשיטת המשיב, בחשיפה לסיכונים ולא בסיכונים שהתממשו בפועל ובוודאי שלא בכאלה שהמערער גרם להתממשותם. משאלה הטענות הרלבנטיות כלפי המערער, היה מקום שכבר על הסף תמליץ הוועדה כי לא ניתן להטיל סנקציות ומכל מקום, יש מקום להגיע למסקנה זו עתה."**

9. לנוכח פסק דינו של כב' השופט יעקובי בוטלו ההגבלות שהוטלו על המערער, והוא המשיך בעבודתו במרכז הלידה. ביום 25.12.2107 הוגשה נגדו קובלנה אשר מתייחסת לאירועים שעמדו ברקע ההליך הקודם. מדובר בשבעה מקרים של יולדות שטופלו על ידי המערער. קובלנה זו תלויה ועומדת וטרם התקיים בה דיון.

ההליך הנוכחי

10. ביום 19.6.18 טיפל המערער ביולדת נוספת, וטיפול זה הביא לפתיחתו של ההליך הנוכחי. העניין הגיע לידיעת משרד הבריאות, וביום 21.6.18 פנה נציב קבילות הציבור למקצועות רפואיים במשרד הבריאות, לתובעת הראשית במשרד הבריאות, וביקש למנות בעניינו של המערער וועדה מיוחדת לפי סעיף 44א' לפקודה. וכך כתב הנציב במכתבו:

"אבקש למנות ועדה מיוחדת לפי ס' 44 א' לפקודת הרופאים ולזמן את ד"ר אילן הלוי דחוף כדי להמליץ בפני מנכל משרד הבריאות על התליית רישונו של ד"ר הלוי לפי הסעיף הנ"ל.

דיווח שנתקבל אתמול מבית החולים הלל יפה בחדרה:

הגב' XXX אישה בת XX עם רקע של ניתוחים קיסריים בעברה הגיעה לבית החולים עם פגיעה חמורה של קרע ברחם ודימום בטני מסכן חיים. בניתוח הדחוף שבוצע לאישה עם הגעתה לבית החולים נמצא קרע מלא של הצלקת הרחמית כליטר וחצי דם בחלל הבטן, כתוצאה מכך האישה נזקקה לקבלת מוצרי דם.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

האירוע קרה בעקבות מהלך לידה במתחם לידה הקרוי "ג'והרה דולה" בלתי חוקי המופעל על ידי ד"ר הלוי ואשתו המיילדת.

בשל העובדה שבעברה 2 ניתוחים קיסריים מדובר בלידה עם סיכון גבוה, בהתאם לחוזר משרד הבריאות בעניין לידות בית לידות אלה חייבות להתבצע בבית חולים.

על פי המידע שנמסר לי, היולדת סבלה ממצוקה קשה במהלך הלידה וביקשה להתפנות לבית החולים. היא נענתה בסירוב על ידי ד"ר הלוי. כאשר היולדת כבר היתה בסכנת חיים הפציר בה ד"ר הלוי שלא להתפנות לבית החולים לניאדו ולא למסור את שם המיילד.

בהתנהלותו, פעל ד"ר הלוי ברשלנות חמורה וגרם לפגיעה חמורה ביולדת שהייתה בטיפולו.

היולדת הגיעה לבית החולים הלל יפה עצמאית ללא ליווי רפואי של ד"ר הלוי או אחר, הגיעה ברכב פרטי עם דימום בטני חמור במצב של סיכון לחייה, אלמלא התערבות הרופאים המיידית בבית החולים היתה היולדת עלולה לקפח את חייה, תוך סיכון חיי הילוד. בתוך כך, ניסה ד"ר הלוי לשבש ולהסתיר בכוונה תחילה את המידע לגבי פרטי הלידה.

יש לציין שבעבר הפעיל ד"ר הלוי את מתחם הלידה וכבר התחייב בפני רופאת המחוז שלא להפעילו.

ד"ר הלוי עבר על נהלי משרד הבריאות והפעיל פעמים חוזרות את מתחם הלידה בניגוד לחוק. מקרה זה מצטרף להיסטוריה של מקרים וקובלנה שכבר הוגשה כנגד ד"ר הלוי בעניינים של מספר לידות שבהן פעל בניגוד להנחיות של משרד הבריאות.

במקביל, בימים אלה נערכת בחינה של הח"מ את התנהלותו של ד"ר הלוי בארבעה מקרים נוספים, ככולם הוגשה גם תביעת נזיקין על ידי היולדות כנגד הרופא.

לאור התנהלות רשלנית חמורה ופגיעה חמורה בגב' XXXX ולאור התנהלותו החוזרת המסכנת את בריאות היולדות והריון אבקש לפעול כדי להשעות את פעילותו כרופא לאלתר עד תום ההליכים.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

מצ"ב הדיווח שנתקבל ממנהל רפואה".

11. בעקבות בקשת הנציב מונתה ועדה מיוחדת לפי הפקודה. חברי הוועדה היו פרופ' יהודה סקורניק, פרופ' ארנון סמואלוב, ועו"ד זמירה גולדנר.
12. ביום 1.7.18 קיימה הוועדה דיון בעניינו של המערער. במהלך הדיון נשמעו דברי נציגי משרד הבריאות, ב"כ המערער, והמערער עצמו. בתום הדיון הודיעה הוועדה כי תיתן את החלטתה בתוך יומיים-שלושה. הוועדה ביקשה, או הורתה, כי עד למתן ההחלטה בעניינו של המערער הוא לא יעסוק ברפואה. לנוכח בקשה/הוראה זו פנה המערער לבית משפט זה והגיש ערעור ובקשה למתן סעד זמני. אלא שביום 4.7.18, עוד לפני שנדונה הבקשה, הגישה הוועדה את המלצותיה, ולמחרת היום, היינו ביום 5.7.18, אימץ המשנה למנכ"ל משרד הבריאות את ההמלצות. משכך, בקשת/הוראת הביניים של הוועדה המיוחדת אינה עוד אקטואלית. בעקבות החלטת המשנה למנכ"ל תיקן המערער את הערעור, כך שעתה הוא מופנה נגד החלטת המשנה למנכ"ל.

השאלה הטעונה הכרעה

13. אין מחלוקת על כך שבמהלך הלידה מושא דיונו אירעה הסתבכות שמקורה בעובדה שבעברה של היולדת שני ניתוחים קיסריים. לנוכח עברה המיילדותי של היולדת, ארע קרע מלא של הצלקת הרחמית שהביא לאיבוד דם רב. לטענת המשיבים שלא נסתרה, חוזר מינהל הרפואה אוסר על ביצוע לידות בית ביולדות שבעברן ניתוחים קיסריים, ואולם אין טענה כי הקרע ברחמה של היולדת נגרם בשל התנהלות רשלנית של המערער. לצורך דיונו, אין מחלוקת על כך שההסתבכות שאירעה בלידה אותה ניהל המערער הייתה יכולה להתרחש גם אילו הלידה הייתה מתבצעת בבית חולים. עוד אין חולק על כך, שבסופו של יום, לנוכח העובדה שהיולדת הגיעה בדחיפות לבית חולים ובוצע בה ניתוח דחוף, לא נגרם לה נזק פיזי וגם לא ליילוד.
14. הטענה העיקרית שהמערער העלה לפני הוועדה המיוחדת לא הייתה טענה עובדתית או רפואית, אלא טענה משפטית. הטענה הייתה, ועודנה, שנסיבות המקרה הנדון אינן נכנסות לגדרו של סעיף 44א' לפקודה, ולכן אין למשיבים סמכות לנקוט נגד המערער באמצעים לפי סעיף זה. זאת משום שהמערער לא התרשל בניהול הלידה, ומשום שלילוד ולילוד לא נגרם נזק פיזי. לטענת ב"כ המערער, התרשלות בניהול הלידה מחד, ונזק פיזי מאידך, הם שני

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

תנאים הכרחיים להפעלת אמצעים לפי סעיף 44א' לפקודה, ותנאים אלה לא התקיימו במקרה הנדון. וכך סיכם ב"כ המערער את טיעונו לפני הוועדה: "... אני סבור שכדי שיקרה מה שחברתי רוצה, הפתרון הוא לא לכבודכם, הפתרון הוא למחוקק, שיתקן את פקודת הרופאים באופן שבו אפשר יהיה להתלות בהתליה זמנית גם במקרים שבו סבורים שיש חריגה מנוהל, חריגה מסטנדרט, חריגה מעבודה לפי תנאים כאלה ואחרים. אבל אי אפשר לכסות על דברים שלא כתובים בחוק לצורך העניין, בבקשה של חברתי ובהחלטה של כבודכם. אני סבור, כדי לסכם את הטיעון שלי, שפשוט מאוד לא מתקיימים התנאים להתליה לפי סעיף 44א', ולכן אני מבקש לדחות את הבקשה" (עמ' 51 שי 13-22).

המלצת הוועדה – החלטת המשנה למנכ"ל

15. הוועדה לא קיבלה את טענות ב"כ המערער והיא המליצה לנקוט נגד המערער באמצעים לפי סעיף 44א' לפקודה. בטרם אעמוד על הנימוקים שעמדו ביסוד המלצת הוועדה, אביא את נוסחו של סעיף 44א'(א). כפי שניתן לראות, סעיף זה נועד להעמיד בפני הרשות המוסמכת אמצעי זמני ודחוף לצורך מתן מענה מידי במקרים בהם קיימת סכנה ממשית ומוחשית בהמשך עבודתו של הרופא. וכך הוא קובע:

"היה למנהל יסוד סביר לחשד שרופא גרם ברשלנות חמורה למותו של מי שהיה בטיפולו או לפגיעה חמורה בו, או הוגש נגד רופא מורשה כתב אישום על עבירה שיש עמה, בנסיבות הענין, משום קלון, רשאי הוא, על פי המלצת ועדה מיוחדת שיכונן לענין זה, להתלות את רשיונו של הרופא או להגביל את תחומי עיסוקו לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים; חברי הועדה המיוחדת יהיו: רופא שמינה המנהל והוא יהיה היושב ראש, רופא שמינה המנהל מתוך רשימה שהגישה לו ההסתדרות הרפואית בישראל ונציג היועץ המשפטי לממשלה"

16. השאלה העיקרית שעמדה לדיון לפני הוועדה הייתה, האם ניתן לומר כי התקיימה במערער הדרישה הקבועה בסעיף 44א'(א) לפקודה, היינו האם ניתן לומר כי המערער גרם ברשלנות חמורה לפגיעה חמורה ביולדת שהייתה בטיפולו. בחוות דעתה דנה הוועדה בשלוש שאלות הטעונות דיון והכרעה בהקשר זה: האם המערער נהג ברשלנות חמורה? האם נגרמה פגיעה

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

חמורה? והאם יש קשר סיבתי בין הרשלנות החמורה לפגיעה החמורה? הוועדה השיבה על שלוש השאלות האלה בחיוב.

17. באשר לשאלת "הרשלנות החמורה" הוועדה קבעה בחוות דעתה כי המערער נהג ברשלנות חמורה שהתבטאה בשניים אלה: **ראשית**, עצם הסכמתו של המערער לקבל ללידת בית יולדת שבעברה שני ניתוחים קיסריים, בניגוד להתוויות המופיעות בחוזר המינהל הרפואי ובניגוד לדעה הרפואית המקובלת, מהווה רשלנות חמורה. זאת שכן בעשותו כך המערער העמיד את היולדת בסיכון שאם חלילה תהייה הסתבכות בלידה כתוצאה מעברה המיילדותי, לא יהיה בידי המערער לסייע לה, שכן אין הוא מצויד בכלים ובאמצעים הקיימים בבית חולים. לדעת הוועדה, "בהחלטתו לקבל את היולדת ללידת בית יצר המשיב סיכון בלתי סביר לשלומה ובריאותה של היולדת" (סעיף 14(ד) להמלצה). **ושנית**, לדעת הוועדה המערער התרשל גם בכל הקשור לפינויה של היולדת לבית החולים. וכך כתבה הוועדה: "משאבחן את הקרע ברחמה והעריך את הסכנה ליולדת, היה עליו להזמין אמבולנס לפינויה ולא לשלוח את היולדת עם התינוקות ובעלה ברכב פרטי לבית החולים, ללא ליווי רפואי וללא עירוני על אף החשש לאיבוד דם. שמענו מהמשיב שלא רצה לעכב את פינוי היולדת לבית החולים על ידי הכנסת עירוני אף שהיה עליו לעשות כן. המשיב הודה כי בחר שלא ללוות את היולדת לבית החולים כדי להימנע מחשיפה וכדי לא להסתבך בחקירות. מטעם זה אף לא מסר ליולדת סיכום לידה, לא נכנס עמה לבית החולים ולא עדכן את הצוות הרפואי במתרחש (אף שלטענתו נסע ברכבו אחרי רכבם של בני הזוג). במעשיו אלה מנע מהצוות הרפואי מידע חיוני להצלת חייה של היולדת. משהעדיף המשיב את טובתו האישית לפני השיקול של הצלת חיי המטופלת, סטה סטייה רבתי מהסטנדרט הרפואי המקובל, בין על פי הנוהל ובין על פי כל קנה מידה הגיוני ומוסרי" (סעיף 14(ה) לחוות הדעת).

18. באשר לשאלת "הפגיעה החמורה" תיארה הוועדה בחוות דעתה את הממצאים הרפואיים שנמצאו על ידי רופאי בית החולים אליו הגיעה היולדת ואת הפעולות שנעשו על ידי הרופאים שכללו, בין היתר, ניתוח דחוף שבוצע בה. הוועדה לא חלקה על טענת המערער כי בסופו של דבר לא נגרם ליולדת וליילוד נזק פיזי מוחשי. אלא שהוועדה קבעה, כי "העובדה שצוות בית החולים יצב את מצבה, והביא להתאוששותה, אינה יכול לעמוד לזכותו של המשיב, שכן לא היתה לו כל תרומה בנושא" (סעיף 15(ג) לחוות הדעת).

19. ובאשר לשאלת הקשר הסיבתי, הוועדה קיבלה את טענת המערער כי התוצאה של קרע ברחם במהלך לידה רגילה כשהיולדת עברה ניתוחים קיסריים בעברה, הייתה יכולה לקרות לא רק

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

בלידת בית אלא גם בלידה בבית חולים. אלא שהוועדה עמדה על כך, שבניגוד ללידת בית, בבית חולים קיימת הערכות מיוחדת לצורך מקרים מסוג זה, לרבות חדר ניתוח סמוך, אמצעי החיאה וצוות רפואי מיומן המסוגל לטפל ביולדת באופן מידי ודחוף (סעיף 16(א) לחוות הדעת).

20. בחוות הדעת שניתנה על ידה קיבלה הוועדה את טענת המערער כי יש לבחון את התנהלותו ככל שהיא נוגעת לאירוע הנדון בלבד, ואין לתת משקל לעובדה שנגד המערער תלויה ועומדת קובלנה בנושא דומה. עם זאת, בחוות דעתה התייחסה הוועדה לנסיבות נוספות מעבר ללידה מושא דיונו. הוועדה ציינה כי לנגד עיניה עמדה העובדה שביום 13.6.17 התחייב המערער בכתב, בפני רופאת המחוז, לא לקבל נשים יולדות למרכז הלידה שהפעיל, ואולם המערער לא עמד בהתחייבות זו. בנוסף ציינה הוועדה, כי היא נתנה משקל (מוגבל ביותר) לכך שפסק הדין בבג"צ שהמערער היה צד לו, ניתן ביום 18.6.18 ונקבע בו כי המערער לא יוכל להמשיך ולנהל את מרכז הלידה ללא קבלת רישוי כחוק, ולמרות זאת, בלילה שבין ה-18.6.18 ל-19.6.18 המערער קיבל ללידה את היולדת מושא דיונו. בסופו של דבר מצאה הוועדה כי פעולותיו של המערער כשהוא פועל כרופא עצמאי, מסכנות את הציבור, ולכן המליצה בפני מנכ"ל משרד הבריאות לנקוט כנגד המערער באמצעים אותם ציינתי לעיל.

דיון והכרעה

21. השאלה הטעונה הכרעה בערעור זה אינה נוגעת לשאלת הזכות ללדת בלידות בית. עניין זה והיבטים שונים של לידות בית, נדונו בהרחבה בפסק דינו של בית המשפט העליון. כפי שצוין, אין מדובר בשאלה עובדתית או רפואית. השאלה הטעונה הכרעה היא שאלה משפטית. במוקד עניינה ניצב סעיף 44א' (א) לפקודת הרופאים והפרשנות שיש לתת לסעיף זה.

22. בבואנו לתת פרשנות לסעיף 44א' עלינו לעמוד תחילה על תכלית החקיקה. אין ספק שהתכלית של סעיף זה ברורה. המחוקק ביקש להעמיד בידי הרשות המוסמכת אמצעי חירום שנועד להגן על הציבור מפני סכנה מוחשית הנשקפת לציבור מפניו של רופא רשלן. מטרת הסעיף היא למנוע סכנה בעתיד ולא להעניש על מה שנעשה בעבר. טבעם של דברים, שהסכנה בעתיד נלמדת ממה שנעשה בעבר. בסעיף 44א' (א) נקבעה חזקה, כי רופא שגרם ברשלנות חמורה למותו של מי שהיה בטיפולו או לפגיעה חמורה בו, הוא רופא מסוכן ועל כן ניתן לנקוט כנגדו באמצעים המנויים בחוק.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

23. לצורך הקביעה מיהו רופא שנשקפת מפניו סכנה, בחר המחוקק ב"מבחן התוצאה". הסעיף מאפשר התלייה או הגבלה של רישיון רק כלפי מי שברשלנותו החמורה גרם למותו של מי שהיה בטיפולו או לפגיעה חמורה בו. מבלי למצות את הנושא אע"פ, כי ספק רב אם "מבחן התוצאה" הוא המבחן הנכון לצורך בחינת הסכנה הנשקפת מרופא. יש והנסיבות מצביעות על כך שנשקפת סכנה מפניו של רופא רשלן, גם אם מטעמים כאלה ואחרים, ובכללם טעמים שאינם תלויים בו, לא ארעה פגיעה חמורה למטופל. דומה, כי יש מקום לכך שהגורמים המופקדים על כך במשרד הבריאות ייתנו דעתם לנושא, ואפשר שיש מקום לזיום שינוי בחקיקה.

24. כך או כך, ברור ומובן מאליו שהחוק מחייב את הפרשן ואין הוא רשאי לסטות ממנו. לפיכך, מקובלת עליי הטענה שאפילו היה המערער מצהיר בגלוי שהוא אינו רואה עצמו כפוף להוראות חוזר מינהל הרפואה, לא היה ניתן לנקוט נגדו באמצעים לפי הפקודה. סעיף 44א' מחייב רשלנות חמורה והוא מחייב פגיעה חמורה שאירעה כתוצאה מהרשלנות החמורה, וכל אלה אינם קיימים כאשר מדובר בהצהרה גרידא.

25. ואולם, גם אם הפרשן אינו רשאי לסטות מהוראות החוק, הפרשן רשאי לתת להוראות החוק פרשנות המשרתת את תכלית החקיקה. זאת כמובן בתנאי שמילותיו של החוק מאפשרות פרשנות כזאת. אכן, המקרה המובהק עליו תחול הוראת סעיף 44א' לפקודה בהקשר שלנו הוא מקרה בו רופא מנהל לידה ברשלנות חמורה וכתוצאה מרשלנות זו נגרמה פגיעה חמורה, לצמיתות, ליולדת או לילוד. זה המקרה המובהק. ואולם אני סבור כי המקרה המובהק אינו המקרה היחיד, ומילותיו של סעיף 44א' מאפשרות פרשנות מרחיבה יותר, הכוללת בגדרו של הסעיף גם את המקרה מושא דיונו.

26. אני סבור, כי מילותיו של סעיף 44א' חלות גם על מצב בו רופא הסכים לקבל יולדת ללידת בית, חרף ידיעתו כי הדבר עלול לסכן אותה. המערער טען לפני הוועדה כי קשה להניא יולדת שבחרת ללדת בלידת בית מהחלטתה ללדת בדרך זו, ומשום כך מוטב שאותה יולדת תלד אצלו, בהיותו רופא מומחה, ולא במקום אחר בו הליווי והפיקוח הרפואיים פחות טובים מהליווי והפיקוח הנעשים על ידו. לדבריו, במקרה הנדון, לנוכח מומחיותו ומקצועיותו, הוא אבחן את הקרע שארע ברחמה של היולדת ואת הסכנה שנשקפה לה בשל כך, והוא שלח את היולדת לבית חולים ובכך הציל את חייה. טענה זו לא התקבלה על ידי הוועדה (סעיף 14(ד) לחוות הדעת), ואפשר שיהיה מקום לדון בה ולהידרש אליה בהמשך הדרך. כל שניתן לומר בשלב זה הוא, שהמערער לא הוכיח כי אילו היה מסביר ליולדת מושא דיונו מהן הסכנות

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

הכרוכות בלידת בית לנוכח עברה המיילדותי; ואילו היה מבהיר לילדת מה קובע חוזר מנהל הרפואה לגבי יולדת מסוגה; ואילו היה ממליץ לה, למען בטחונה ובריאותה, ללדת בבית חולים, היולדת הייתה עומדת על רצונה ללדת בלידת בית אצלו. בנסיבות אלה, בשל הסכמתו של המערער לקבל את היולדת ללידה חרף הסכנה שנשקפה ליולדת, המערער התרשל, לכאורה, התרשלות חמורה. הוא העמיד את היולדת בסכנה, והסכנה התממשה.

27. הסכנה התממשה בכך שהיולדת נקלעה למצב חירום מסכן חיים ולמערער לא הייתה יכולת לתת לה מענה רפואי. מצב החירום שאירע היה צפוי וידוע מראש, והוא התממש. גם אם הסיכוי להסתבכות מסוג זה שאירעה בענייננו הוא של אחוז אחד או שניים, מנקודת מבטה של היולדת בה מדובר, הסיכון התממש לגביה במאת האחוזים. התממשות הסיכון והימצאותה של היולדת בסכנה חמורה, היא הפגיעה החמורה בה. העובדה שחרף הפינוי הלקוי והרשלני, לכאורה, שבוצע על ידי המערער, היולדת הספיקה להגיע לבית החולים בזמן והצוות הרפואי בבית החולים טיפל בה באופן דחוף והוציא אותה מכלל סכנה, אינה מוחקת את העובדה שהיא הייתה נתונה בסכנה חמורה. די בסכנה זו כדי לענות אחר הדרישה ל"פגיעה חמורה" המופיעה בסעיף 44א' לפקודה, גם אם בסופו של דבר, בשל פעולתם של אחרים, סכנה זו הוסרה וליולדת וליילוד שלום.

28. העולה מכל האמור הוא, שמצאתי כי ענייניו של המערער נכנס לגדרו של סעיף 44א' לפקודת הרופאים, ולכן המשנה למנכ"ל משרד הבריאות היה רשאי לנקוט נגד המערער באמצעים שהומלצו על ידי הוועדה. בחוות דעתה מצאה הוועדה להמליץ לנקוט כלפי המערער באמצעי שפגיעתו בו פחותה, ולכן היא לא המליצה על התליית רישיונו של המערער, אלא על כך שהמערער יוכל להמשיך ולעסוק כרופא וכמיילד, ואולם זאת רק במסגרת מוסד רפואי מוכר ובפיקוח של רופא בכיר.

29. לכאורה, הצעד שננקט נגד המערער הוא מידתי ואין הוא מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור. אמרתי "לכאורה" כיוון שנראה כי הוועדה והמשנה למנכ"ל יצאו מנקודת הנחה שיש למערער אפשרות מעשית למצוא עבודה במסגרת אחרת בתנאים שנקבעו בהחלטת המשנה למנכ"ל. אם, כהנחתם המסתברת של הוועדה ושל המשנה למנכ"ל, יש באפשרותו של המערער למצוא עבודה אחרת בה יוכל לעבוד לפרנסתו ולשמור על כשירותו המקצועית, הרי שמדובר בהחלטה מידתית וסבירה ואין היא מצדיקה התערבות.

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

30. ואולם מאידך, אם למערער אין אפשרות למצוא עבודה במסגרת אחרת בהתאם לתנאים שנקבעו, משמעות המלצת הוועדה והחלטת המשנה למנכ"ל היא, שהלכה למעשה המערער, אשר ככל הנראה ממקד בעת הזאת את פעילותו המקצועית בלידות בית, לא יוכל לעבוד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו המונה חמישה ילדים.

31. לבית המשפט לא ידוע האם המערער ניסה לבחון אפשרויות תעסוקתיות אחרות בהתאם להמלצת הוועדה ולהחלטת המשנה למנכ"ל. בית המשפט סבור, כי ראוי שהשאלה אם ההחלטה שניתנה בעניינו של המערער היא מעשית מבחינתו, תיבחן לאורך הדרך.

32. לנוכח כל האמור, לא ראיתי מקום להתערב בהחלטת המשנה למנכ"ל בדבר האמצעי שהחליט לנקוט נגד המערער. מאידך, מצאתי כי יש מקום להתערב בתקופת ההגבלה שנקבעה על ידי המשנה למנכ"ל. במקום תקופת ששת החודשים שנקבעה בהחלטה, אני מעמיד את התקופה על שלושה חודשים. בתום תקופה זו, וככל שיהיה צורך ורצון להאריך את תקופת ההגבלה, ראוי יהיה לשקול את עניינו של המערער מחדש, על יסוד הנסיבות החדשות שיתבררו במשך הזמן.

33. **סוף דבר.** מהטעמים עליהם עמדתי החלטתי לדחות את ערעורו של המערער, למעט לעניין תקופת ההגבלה שנקבעה על ידי המשנה למנכ"ל. תקופה זו תעמוד של שלושה חודשים מהמועד בו ניתנה ההחלטה – יום 5.7.18.

34. המזכירות תשלח לצדדים העתק מפסק הדין ותוודא קבלתו על ידם.

ניתן היום, כ"ח אב תשע"ח, 09 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כבוד השופט אריה רומנוב

ע"ו 4526-07-18

